

I. A. Azarov

COMPETENCE APPROACH TO TRAINING FUTURE OFFICERS OF UKRAINIAN ARMED FORCES

The modern aspects of future officers training are analyzed and the relevance of the competence approach is substantiated in the present article. It was also established that the main task of every state is personal national security, defense of territorial integrity and population and first of all defense from unmilitary forms and ways of terror attack of different scale, and it means the appearance a new form of armed struggle, which requires changes in the structure of both the armed forces and the methods of service members on the whole. The concept of competence is specified in the article. It is very complex and multi-level because it includes different types and levels of educational and professional competences. The essence of the competence approach is also determined in the article. It is considered as a complex of general principles of defying aims of education, choosing the contents of education, organization of educational process and assessment of education results through the concept of competence and competency. The article reveals significant features of competence approach. Generalization of national and foreign experience allowed to determine its role in the process of increasing efficiency of professional training of future officers, that is caused by the fact, that nowadays officers play the leading role in preparation of forces to independent and territorial integrity defense in Ukraine, maintaining the army in high-alert posture, managing the military formations (units) during the war. The analysis of modern scientific researches in pedagogy allowed us to conclude, that the competence approach brings to the forefront not the awareness of students, but their abilities to solve a problem in different situations. It was also established, that the basic commission course of Armed Forces is the higher educational system, which provides the training of military experts at the tactical, tactical and operational, operational and strategic levels.

Keywords: competence, competency, competence approach, military educational institution.

Подано до редакції 18.12.2013

УДК: 74+37.046.12+372.36

О. Є. Білгородська

КОМПОНЕНТИ ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-ГРАФІЧНИХ УМІНЬ І НАВИЧОК ДІТЕЙ 6-7-РІЧНОГО ВІКУ У ПРОЦЕСІ ОБРАЗОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Стаття спрямована на теоретичний аналіз наукових джерел, який дозволив розробити структуру художньо-графічних умінь та навичок дітей 6-7-річного віку, що функціонує на основі чотирьох структурних компонентів.

Ключові слова: молодший шкільний вік, навчання, образотворче мистецтво, оволодіння, художньо графічні вміння та навички, компоненти, формування.

Актуальність проблеми. У системі естетичного виховання та навчання особливе місце займає початкова освіта, яка закладає фундамент усебічного, у тому числі й художньо-естетичного, розвитку особистості, формує її активне мислення та творчий потенціал. Неодмінною умовою цього процесу є залучення молодших школярів до художньо-графічної діяльності, що виступає чинником його цілісного навчання та розвитку. Опанування та вдосконалення художньо-графічних умінь і навичок, які водночас перетворюються в умову та основу засвоєння інших знань, умінь та навичок, є результатом навчального процесу. Базою для їхнього формування має бути в першу чергу образотворче мистецтво.

Образотворча діяльність – художньо-творча діяльність, спрямована не тільки на передання отриманих вражень, але й на вираження свого ставлення до зображуваного. Створюючи малюнок, діти відзнача-

ють, чому їм подобаються зображення, що в них цікавого або що викликає негативне ставлення. Активізується одночасно й інтелектуальна активність. Проявляється ця якість в осмисленні вражень, відборі того, що вразило свідомість, почуття, у спрямованості дитини на створення нового, оригінального художньо-виразного образу.

Важливий етап у роботі з молодшими школярами – навчити їх самостійно виконувати отримане завдання, використовуючи вже набуті художньо-графічні вміння і навички. Навчання та самостійна художньо-творча діяльність дітей органічно взаємопов'язані, впливають і підтримують один одного. Образотворча діяльність дітей ґрунтується на тих методологічних позиціях, що й образотворче мистецтво, і предметом зображення її є навколишня дійсність, на основі якої розвивається творча уява і задум дитячої праці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Переходячи до більш детального ознайомлення з проблемою формування художньо-графічних умінь і навичок у дітей молодшого шкільного віку, ми провели ґрунтовний аналіз історичної, філософської, психолого-педагогічної та методичної літератури з метою більш досконалого вивчення вже існуючого досвіду вирішення цієї проблеми. Теоретичний аналіз наукових джерел дозволив розробити структуру художньо-графічних умінь та навичок дітей 6-7-річного віку, яка функціонує на основі чотирьох структурних компонентів.

Мета даної статті – виокремити та науково обґрунтувати компоненти художньо-графічних умінь та навичок молодших школярів.

Виклад основного змісту. Теоретичний аналіз феномена дослідження дозволив виокремити чотири компоненти художньо-графічних умінь та навичок молодших школярів: *гігієнічний компонент, техніко-графічний компонент, операційно-регулятивний компонент та художньо-діяльнісний компонент.*

У дослідженні *гігієнічний компонент* репрезентує одну із найбільш важливих сторін навчання молодших школярів – це спрямованість їх на дотримання норм шкільної гігієни при організації навчання, набуття умінь та навичок правильно сидіти, правильно водити рукою по аркуші паперу, під час виконання малюнка дотримуватися правильного нахилу голови та шиї, правильного положення всієї дитячої фігури. Це дуже важливо для фізичного розвитку дітей. Неправильне положення корпусу і голови розвиває короткозорість. Для нормальної роботи зору обидва ока повинні бути на однаковій відстані від об'єкта, на який вони спрямовані, тому аркуш паперу повинен знаходитися безпосередньо перед тим, хто малює. Аркуш паперу не можна переміщувати і перевертати. Це призведе до викривлення хребта та порушення графічного зображення, оскільки повернувши і перегорнувши аркуш дитина може втратити свій задум у зображенні [5].

У процесі малювання в дітей молодшого шкільного віку створення зображення залежить від розвитку рухів руки. За умов постійного контролю педагога, наполегливого повторення вказівок, показу потрібних прийомів для поліпшення дій з рукою виробляються необхідні вміння та навички. Більш точне прищеплення різноманітних навичок сприяє виробленню сміливих, легких і впевнених рухів руки з олівцем, фломастером, крейдою, пензлем.

Важливо для учнів опанувати основні правила вибору і тримання інструментів образотворчого мистецтва, а саме:

1) вибір інструментів для малювання повинен відповідати нормативним віковим правилам: не надто довгі та гострі зворотні кінці олівців, пензликів тощо;

2) вміння правильно тримати олівець, фломастер, крейду в правій руці трьома пальцями, щоб не напружувати і не перевантажувати м'язи руки;

3) вміння вмочати пензлик у фарбу, промивати його у воді;

4) вміння рухати пензлем під час малювання ліній по ворсу, при цьому паличка має бути нахилена відносно аркуша паперу;

Отже, дотримання норм шкільної гігієни при організації навчання виражає сутність *гігієнічного компонента* у формуванні художньо-графічних умінь та навичок дітей 6-7-річного віку.

Техніко-графічний компонент включає в себе вміння та навички молодших школярів орієнтуватися на площині аркуша, тому що простота прийомів малювання ліній і універсальність принципів побудови форми зробили малюнок основою графіки та інших видів мистецтва. По-перше, малюнок виконують від руки. Це прискорює виконання зображення і, отже, дає можливість швидко реагувати на різні події поточного життя. По-друге, малюнок роблять на око, зображаючи предмет не тільки таким, як він є, але і яким здається. Цей образ зрозумілий і доступний усім. По-третє, малюнок наочний. Він ілюзорно передає основні зовнішні ознаки предмету, його матеріальність, обсяг, освітленість, просторове розташування тощо. По-четверте, малюнок не тільки зображує різноманітні зовнішні ознаки предмету і середовища, але через їх відношення виражає внутрішній зміст цього предмету і середовища й викликає у глядача певні думки і почуття [11, с. 66].

У дітей шести-семи років виникають нові мотиви їхнього інтересу до навчання – усвідомлене бажання навчитися добре малювати. Підвищується інтерес до процесу виконання роботи за вказівками вчителя, щоб отримати хороший результат. Виникає бажання виправляти і покращувати свою роботу. Акуратність і ретельність виконання роботи залежить не тільки від дисциплінованості, але і від засвоєння навичок користування олівцем, пензлем. Навички з техніки малювання пов'язані з розвитком рук дитини, координованістю, точністю, плавністю, вільністю рухів. Розвиток рухів у різних видах образотворчої діяльності об'єднується цільовою установкою.

На думку Н. П. Сакуліної, щоб навчитися зображувати, треба опанувати особливий спосіб сприйняття: потрібно бачити предмет в цілому (сприймати зміст і форму в єдності), а форму – водночас, розчленовано (будова, колір, положення у просторі, відносну величину); оволодіння засобами графічного втілення образу (опанування комплексу умінь і навичок зображення, форми, будови, пропорційних відношень, положення в просторі); оволодіння технікою малюнка, технічні вміння і навички тісно поєднуються з графічними, є їх складовою частиною. Важливим моментом є засвоєння дітьми поняття “*площина*”. Як свідчить досвід, у дітей відбувається довгий процес засвоєння малювання на площині [9]. Діти у віці 6-7 років продовжують навчатися правильно користуватися олівцем, фломастером, крейдою, пензлем, у них повинен сформуватися певний навик тримання ін-

струментів. Технічні навички мають відповідати віку дітей: малювати легкою лінією, вільно тримати олівець у пальцях, без зайвого натиску; проводити від руки прямі лінії (вертикальні, горизонтальні, похилі), передаючи напрямок і ступінь їх нахилів; малювати від руки квадрат, прямокутник, трикутник, овал, коло; рівно зафарбовувати кольоровим олівцем і фарбами малюнок, використовуючи різну силу кольору, не виходячи за контур; знаходити на око центр, ділити на око навпіл, позначати рівні частини. Усі ці навички, пов'язані з елементарним розвитком окоміру, умінням підпорядковувати рухи руки свідомості та оку, учні повинні засвоювати поступово, тому що це важливо для правильного виконання різних графічних завдань. Наприклад, положення олівця в руці не повинно залишатися незмінним: під час малювання вертикальних ліній рука з олівцем повинна рухатися збоку лінії, а при малюванні горизонтальних – внизу ліній, щоб забезпечити зоровий контроль за рухом на всій протяжності лінії.

Як стверджує відомий педагог-методист В. С. Мухіна, “у малюванні та у живописі рука, ступінь її розвиненості, тренуваності, слухняності – моторика, висловлюючись мовою школи, – відіграє важливу роль, але на значно вищих щаблях розвитку. На високому рівні розвитку тренуваності припинення роботи і правлення малюнка може бути гостро відчуте майстром. І це зрозуміло – відтінки думки повинні чуттєво сприйматися рукою. Рука є ніби “медіумом”, тонко організованим провідником найтонших зрілих задумів. У цей час техніка збагачена творчістю” [7, с.31].

Розуміння та набуття учнями молодших класів технічних та графічних умінь та навичок у процесі образотворчої діяльності становить сутність *техніко-графічного компонента* формування художньо-графічних умінь та навичок дітей 6-7-річного віку.

Операційно-регулятивний компонент формує в учнів уміння образної інтерпретації предметів та явищ навколишньої дійсності і застосування цього в образотворчій діяльності.

В. І. Кириєнко [5] розглядає образотворчу діяльність як певну властивість зорового сприйняття, а саме сприйняття об'єкта в поєднанні всіх його властивостей як стійке системне ціле, навіть якщо деякі частини цього цілого в даний момент не можуть спостерігатися. Наприклад, побачивши у вікні тільки голову людини, ми не сприймаємо її окремо від тулуба (цілісність сприйняття).

Дитячий малюнок є своєрідним об'єктивним документом, за допомогою якого можна досліджувати як процес, так і вікові особливості відтворень дітьми. У молодших школярів графічні інтерпретації твору ближчі до самого твору, ніж словесні, оскільки, на відміну від дитячої розповіді, в малюнку майже завжди переданий стан – емоційне середовище, яке визначає ставлення дітей до твору. Важливим для малюнка є цілеспрямоване аналітико-синтетичне сприйняття зо-

бразуваного предмету [12].

Наступним завданням повинно бути формування сприйняття, оскільки образотворча діяльність можлива на рівні сенсорного сприйняття: вміння розглядати предмети, вдивлятися, виокремлювати частини, порівнювати з сенсорними еталонами форму, колір, величину, визначати ознаки предмету і явища. Для створення художньо-виразного образу необхідне емоційне естетичне сприйняття, розвиток у дитини вміння помічати виразність форм, кольору, пропорцій та виражати при цьому своє ставлення і почуття.

Мета сенсорного розвитку – формування у дітей умінь раціонального чуттєвого пізнання навколишнього світу на основі засвоєння сенсорних еталонів. До шести років збагачується сенсорний досвід дітей, він стає багатшим і різноманітнішим, уявлення про предмети і явища навколишнього світу вже точніші, посилюється робота уяви. Образотворча діяльність має безпосередній вплив на розвиток сенсорних процесів, образного мислення, уяви, а дошкільний вік є сприятливим для їх розвитку, і найбільші можливості відкриває саме образотворча діяльність. Сенсорний розвиток – це основа розумового виховання, яка забезпечує розвиток і збагачення чуттєвого досвіду дитини. Сенсорний розвиток і виховання – це цілеспрямований розвиток відчуттів і сприймань, із яких починається пізнання навколишнього світу [10]. Для образотворчої діяльності передусім важливим є розвиток зору і тактильного сприйняття. За допомогою зору сприймається багато якостей предмету: форма, колір, розміри, розташування у просторі; сприймають те, що є складним для зору – обсяг, фактуру.

Розвиток аналізаторів не може відбуватися мимоволі. Основою сенсорного розвитку та виховання є навчання дітей загального способу сприйняття – умінню правильно обстежувати, що дає дітям можливість надалі самостійно аналізувати і виділяти основні якості предмету [6].

Наступний важливий етап – регулювання умінь та навичок малювальних рухів за низкою якостей (темп, ритм, амплітуда, сила натиску): плавність рухів, безперервність, утримання напрямку рухів по прямій, дузі, окружності, вміння змінювати напрямок руху під кутом, перехід від одного руху до іншого, вміння підпорядковувати рухи співрозмірності відрізків по довжині зображень або їх частин за величиною; координування. На це звертають увагу у своїх методичних розробках Т. С. Комарова, В. В. Волкова, Є. І. Ігнат'єва, С. Л. Рубінштейн [6].

Зрозуміло, що здійснювати комплекс рухів під контролем зору також важливе завдання, але його формування відбувається у комплексі всіх регулятивно-сенсорних рухів та умінь. Рухове узагальнення і засвоєння узагальнених способів зображення є обов'язковою умовою образотворчого мистецтва на різних етапах його виникнення і розвитку [6].

Розглядаючи у своїй науковій праці весь набутий досвід, Т. С. Комарова визначає “вправність рук” як

своєрідну складну сенсомоторну здатність, яку можна і потрібно формувати в дошкільному і молодшому шкільному віці [5, с. 17].

Отже, розглянута сукупність знань, умінь та навичок дає можливість сформувати сутність *операційно-регулятивного компонента* формування художньо-графічних умінь та навичок у дітей 6–7-річного віку.

Художньо-діяльнісний компонент формує в учнів індивідуальний стиль графічної діяльності. До п'яти років у дитини формується індивідуальна символічна система, що дозволяє їй використовувати просторові та колірні коди для передачі важливої інформації за допомогою малюнку. Завданням педагога на уроках образотворчого мистецтва є на основі цілеспрямованого формування художньо-графічних умінь і навичок розвинути і поліпшити індивідуальну виразність графічного малюнка дітей 6-7 років.

Підкреслимо значення образотворчої діяльності для естетичного виховання. Заняття образотворчою діяльністю – один із шляхів виховання у дітях почуття прекрасного, вміння помічати красиве у явищах природи, житті суспільства, у людині та її праці, у творах мистецтва (живописі, графіці, скульптурі, творах декоративно-прикладного мистецтва), потреби зобразити побачене на малюнку. У процесі образотворчої діяльності за умови її оптимальної організації та ефективного здійснення зароджується інтерес до художньо-творчої діяльності, на основі якого згодом буде формуватися художня культура людини та вміння користуватися своїми знаннями.

Вітчизняні психологи і педагоги (Л. С. Виготський [2], В. В. Давидов [3], О. В. Запорожець [4], Н. А. Ветлугіна [1], Н. П. Сакуліна [9], Е. А. Фльоріна [10] та ін.) довели, що творчо-креативні можливості дітей проявляються вже у ранньому віці і розвиток їх відбувається при опануванні суспільно вироблених засобів діяльності у процесі спеціально організованого навчання.

Діяльність дитини відрізняється підвищеною емоційністю, прагненням шукати і неодноразово випробувати різні рішення, отримуючи від цього особливе задоволення, часом набагато більше, ніж від досягнення кінцевого результату. Тому використання вмотивованості має прихований характер [9].

Е. В. Ілленко розглядає уяву як універсальну функцію, яка притаманна людині завжди і яка виявляється в різних видах діяльності незалежно від того, що послужило змістом для її формування. Особливим механізмом уяви він вважав перекомбінування образів, що полягає насамперед у перенесенні ознак одного предмету на інший. Це дозволяє розкрити істотні характеристики і взаємозв'язки дійсності. Використання творчо перероблених креативних образів – найвища точка успіху дитячого образотворчого мистецтва. Дослідження та практична робота, яку проводили з дітьми Н. П. Сакуліна та інші методисти, свідчить, що на-

вчання не є перешкодою для розвитку творчості [9].

Основою дисертаційного дослідження Т. І. Сердюк [10] є трактування співвідношення естетичного і художнього, яке запропонував О. Ф. Лосєв: "...естетичне є безпосередньою виразністю будь-яких явищ дійсності, художнє ж – це специфічно здійснене людиною втілення естетичного в тому чи іншому специфічному матеріалі". Художність є виразником предметності, створеної руками людини як розгорнутого багатства людських сутнісних сил. Художня предметність переживається індивідом, здобуваючи для нього особистісне значення. Так на стику зовнішнього (художнього) і внутрішнього (переживання) народжується феномен художньо-естетичного. Вживання терміна *художньо-естетичне виховання* підкреслює важливе значення мистецтва, його суттєвий та функціонально специфічний характер серед інших засобів естетичного виховання і водночас підпорядкованість художнього виховання більш широким цілям естетичного виховання загалом [10].

Дуже важливим є зв'язок образотворчої діяльності дітей з роботою, пов'язаною з ознайомленням їх із творами мистецтва. Розглядаючи картини або репродукції, скульптуру, твори народно-декоративного мистецтва, у дітей формується уявлення про те, як художник відбирає об'єкти для зображення, якими засобами він користується для передачі образу, як по-різному може бути вирішена будь-яка тема. Знайомство з образотворчим мистецтвом збагачує дітей новими знаннями, вміннями і навичками, уявленнями про світ, розкриває його багатство і красу, розвиває естетичне сприйняття й уяву, нові виражальні можливості малюнка, сприяє розвитку творчості [5].

Висновки. Отже, формування художньо-графічних умінь та навичок у дітей 6-7-річного віку доцільно розглядати у сукупності чотирьох взаємопов'язаних компонентів: *гігієнічного* – уміння та навички молодших школярів на дотримання гігієнічних норм організації навчання, уміння та навички правильних рухових дій в індивідуальному просторі, навички тримання художньо-графічних інструментів образотворчого мистецтва; *техніко-графічного* – уміння молодших школярів орієнтуватися на площині аркуша, формоутворювальні графічні уміння та навички, уміння та навички використання художніх матеріалів у процесі графічної діяльності; *операційно-регулятивного* – уміння образної інтерпретації предметів та явищ навколишньої дійсності молодшими школярами, сенсорно-регулятивні уміння та навички, художньо-графічні уміння та навички ("вправності рук") та контролювання їх зором; *художньо-діяльнісного* – творчо-креативні вміння та навички художньо-графічної діяльності, уміння та навички самостійної художньо-графічної діяльності, індивідуальний стиль графічної діяльності молодших школярів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ветлугина Н. А. Развитие художественного творчества детей / Н. А. Ветлугина // Художественное творчество и ребенок. – М.: Просвещение, 1972. – С. 37 – 48.
2. Выготский Л. С. Воображение и творчество в детском возрасте / Л. С. Выготский. – М.: Педагогика, 1967. – С. 78.
3. Давыдов В. В. Психическое развитие в младшем школьном возрасте // Возрастная педагогическая психология / В. В. Давыдов. – М.: Просвещение, 1973. – С. 25 – 32.
4. Запорожец А. В. О действенном характере восприятия предмета / А. В. Запорожец // Доклады АПН РСФСР. – 1962. – № 1. – С. 77 – 80.
5. Комарова Т. С. Формирование способности к регуляции рисовальных движений руки у детей дошкольного возраста / Т. С. Комарова // Генезис сенсорных способностей. – М.: Педагогика, 1976. – С. 162 – 202.
6. Кравков С. В. Глаз и его работа / С. В. Кравков. – М. – Л.: Изд-во АПН СССР, 1950. – 53 с.
7. Мухина В. С. Изобразительная деятельность

REFERENCES

1. Vetlugina N. A. Development of artistic creation of children / N. A. Vetlugina // Development of artistic creation of children. – M.: Prosvetshenie, 1972. – P. 37 – 48.
2. Vygotskiy L. S. Imagination and creation are in child's age / L. S. Vygotskiy. – M.: Pedagogika, 1967. – P. 78.
3. Davyidov V. V. Psychical development is in a mild childhood // Psychical development is in a mild childhood / V. V. Davyidov. – M.: Prosvetshenie, 1973. – P. 25 – 32.
4. Zaporozhets A. V. About effective character of perception of subject / A. V. Zaporozhets. – 1962. – № 1. – P. 77 – 80.
5. Komarova T. S. Forming of capacity for adjusting of drawings motions of hand for the children of pre-school age / T. S. Komarova // Genesis sensory abilities. – M.: Pedagogika, 1976. – P. 162 – 202.
6. Kravkov S. V. Eye and its work / S. V. Kravkov. – M. – L.: Publishing house APN SSSR, 1950. – 53 p.
7. Muhina V. S. Child's graphic activity as form of mastering of social experience / V. S. Muhina. – M.: Pedagogika, 1981. – 240 p.
8. Nekrasova-Karateeva O. L. Child's creation is in

Е. Е. Белгородская

КОМПОНЕНТЫ ХУДОЖЕСТВЕННО-ГРАФИЧЕСКИХ УМЕНИЙ И НАВЫКОВ ДЕТЕЙ 6-7-ЛЕТНЕГО ВОЗРАСТА В ПРОЦЕССЕ ИЗОБРАЗИТЕЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Статья посвящена актуальной проблеме начального образования – научному обоснованию структурных компонентов художественно-графических умений и навыков младших школьников в процессе изобразительной деятельности, а также развёрнутой характеристике каждого из четырёх компонентов.

Ключевые слова: изобразительная деятельность, художественно-графические умения и навыки, младшие школьники, формирование, компоненты.

ребёнка как форма усвоения социального опыта / В. С. Мухина. – М.: Педагогика, 1981. – 240 с.

8. Некрасова-Каратеева О. Л. Детское творчество в музее: [учеб. пособ.] / О. Л. Некрасова-Каратеева. – М.: Высшая школа, 2005. – 207 с.
9. Сакулина Н. П. Методика обучения изобразительной деятельности и конструированию: учеб. пособ. [для пед.]. – М.: Училищ, 1979. – С. 22 – 53.
10. Сердюк Т. І. Формування художньо-естетичного досвіду майбутніх учителів хореографії: дис. кандидата пед. наук: 13.00.04 “Теорія та методика професійної освіти” / Тетяна Іванівна Сердюк. – К., 2009. – 255 с.
11. Сокольникова Н. М. Изобразительное искусство и методика его преподавания в начальной школе: учеб. пособ. [для студентов пед. ВУЗов] / Н. М. Сокольникова. – М.: Академия, 1999. – С. 66.
12. Якиманская И. С. Развитие пространственных представлений и их роль в усвоении начальных геометрических знаний / И. С. Якиманская // Пути повышения качества знаний в начальных классах. – М.: Сов. педагогика, 1962. – С. 14 – 28.

a museum: [Textbook] / O. L. Nekrasova-Karateeva. – M.: Vysshaya shkola, 2005. – 207 p.

9. Sakulina N. P. Method of teaching of graphic activity and to constructing: textbook. – M.: Uchilisch, 1979. – P. 22 – 53.
10. Serdiuk T. I. Forming of artistic and aesthetic experience of future teachers of choreography: dis. ... cand. of ped. scien: 13.00.04 “Theory and methods of professional education” / Tetiana Ivanivna Serdiuk. – K., 2009. – 255 p.
11. Sokolnikova N. M. A fine art and method of its teaching is at primary school: textbook for students / N. M. Sokolnikova. – M.: Akademiya, 1999. – P. 66.
12. Yakimanskaya I. S. Development of spatial presentations and their role is in mastering of initial geometrical knowledges / I. S. Yakimanskaya // Ways to improve the quality of knowledge in the junior school students. – M.: Sov. pedagogika, 1962. – P. 14 – 28.

O. E. Belgorods'ka

COMPONENTS OF ART-GRAPHIC SKILLS OF 6-7-YEAR OLD CHILDREN IN THE COURSE OF ARTWORK

The article deals with consideration of the main components of art-graphic skills of children in the process of art and graphic activity. Theoretical analysis of the studied phenomenon allowed distinguishing four components of artistic and graphic skills and abilities of younger students: hygienic component, technical and graphical components, operational and regulatory component and art-activity component. Hygienic component is one of the most important aspects of the studying process; it is children's abidance of standards of school hygiene, gaining skills to sit, to move a hand on the sheet of paper in a proper way, skills of right motor actions in individual space, familiarity with art-graphic tools. Technical and graphical component of the investigated phenomenon includes the ability of younger schoolchildren to orient on the sheet of paper, to perform formative graphic skills, to use the skills of working with art materials in the process of graphic activity. The simplicity of art methods of painting lines and generality of building forms principles made a drawing a basis of graphics and other kinds of art. Operational and regulatory component is the ability to imaginative interpretation of objects and phenomena of reality, sensory and regulatory skills and abilities and skills "sleight of hand" and the control of their vision. Artistic activity-related component is able to create junior schoolchildren's individual style of art-graphic activity, originative creative abilities and skills of artistic and graphic activity, skills and abilities of its independence. The main task of a teacher at Fine Arts lesson is to develop and improve junior schoolchildren's individual expression of a graphic image. The detailed analysis of philosophical, scientific, psychological, physiological, and methodological literature offers an understanding of the current state of the problem as a whole, as well as its individual aspects.

Keywords: graphic activities, artistic and graphic skills, junior school students, forming components.

Подано до редакції 27.12.2013